

**Protokół nr 3/2019
z posiedzenia Rady ds. Równego Traktowania**

W dniu 3 października 2019 r. w Pawilonie Wyspiańskiego KBF, Plac Wszystkich Świętych 2, w godz. 17.30 – 19.30 odbyło się posiedzenie Rady ds. Równego Traktowania, w którym uczestniczyli członkowie i członkinie według listy obecności – stanowiącej załącznik nr 1 do protokołu.

Nina Gabryś Przewodnicząca Rady po stwierdzeniu quorum przedstawiła porządek obrad:

1. Przedstawienie porządku i prowadzenie posiedzenia – Nina Gabryś Przewodnicząca Rady.
2. Zmiany w składzie Rady.
3. Zatwierdzenie protokołu z posiedzenia Rady z dnia 05.09.2019 r.
4. Przyjęcie manifestu - misji i wizji Rady.
5. Analiza Programu Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych na lata 2015 – 2020 – omówienie metodyki prac nad programem.
6. Omówienie organizacji przedsięwzięcia pn. Tramwaj Równości zaplanowanego w ramach Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka.
7. Sprawy bieżące, wnioski.
8. Zamknięcie obrad.

Ad. 1 Porządek obrad przyjęto jednogłośnie.

Ad. 2 Zmiany w składzie Rady.

Przewodnicząca Rady przywitała nową członkinię Rady - Barbarę Zając z Krakowskiego Biura Festiwalowego oraz poinformowała, że Katarzyna Żeglicka aktualnie reprezentuje Fundację Autonomia.

Ad. 3 Zatwierdzenie protokołu z posiedzenia Rady w dniu 05.09.2019 r.

W wyniku głosowania Rada przyjęła protokół z posiedzenia Rady z dnia 05.09.2019 r. (13 głosów – za, 0 głosów - wstrzymujących, 0 głosów – przeciw).

Ad. 4 Przyjęcie manifestu - misji i wizji Rady.

Rada przyjęła jednogłośnie misję i wizję uzgodnioną na posiedzeniu Rady w dniu 5 września br. o treści:

Kraków włącza problematykę równości do głównego nurtu polityki miejskiej.

W tym celu Rada ds. Równego Traktowania podejmuje działania zmierzające do opracowania modelu na rzecz równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji na poziomie lokalnym.

I. Równe traktowanie

Wszyscy/tkie jesteśmy wobec prawa równi/ne.

Wszyscy/tkie mamy prawo do równego traktowania przez władze publiczne.

Zasady równości i równego traktowania obejmują działania na rzecz promocji równości i przeciwdziałania dyskryminacji między innymi ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, narodowość, obywatelstwo, religię (wyznanie) lub światopogląd, niepełnosprawność, stan zdrowia, wiek, tożsamość płciową, orientację seksualną, przynależność do grup społeczno-zawodowych, sytuację materialną i prawną, wykształcenie, zawód oraz pochodzenie społeczne.

II. Najważniejsze wartości

- równość,
- wolność,
- solidarność,
- szacunek,
- otwartość.

III. Wizja

Chcemy Krakowa otwartego i solidarnego, w którym wszyscy/tkie mieszkańcy i mieszkanki są wolni/e, równi/e i zaangażowani/e.

Chcemy zwiększać wiedzę i świadomości na temat praw człowieka.

Chcemy dialogu opartego na wzajemnym szacunku i wymianie myśli.

Chcemy szerokiej współpracy ze wszystkimi uczestnikami/uczestniczkami życia społecznego.

Ad. 5 Analiza Programu Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych na lata 2015 – 2020 – omówienie metodyki prac nad programem.

Członkinie i członkowie Rady przystąpili do dyskusji:

Tomasz Janowski zapytał w jaki sposób odbywają się wybory do Rady Seniorów.

Elżbieta Kois-Żurek poinformowała:

- 30 września zakończył się nabór kandydatek/kandydatów do Rady Krakowskich Seniorów,
- 28 października spośród zgłoszonych kandydatek/kandydatów uczestniczki/uczestnicy Walnego Zebrania wybiorą nowy skład RKS na lata 2019-2022,
- lista kandydatek/kandydatów zostanie opublikowana w BIP i na portalu Kraków dla seniora,
- aktualnie Rada składa się z 25 osób,
- warunkiem kandydowania było: ukończone 60 lat, miejsce zamieszkania na terenie Krakowa oraz poparcie podmiotu działającego na rzecz osób starszych: organizacji pozarządowej, klubu seniora działającego np. przy domu Kultury, bibliotece, parafii, radzie dzielnicy, oraz podmiotu prowadzącego uniwersytet trzeciego wieku,
- kandydatki/kandydatów mogły/mogli zgłaszać również inne/i seniorki/seniorzy – konieczne pisemne poparcie grupy 20 osób starszych.

Agata Teutsch przedstawiła swoje uwagi do Programu:

- dla porównania programów skorzystała z Gdańskiego Programu dla Seniorek i Seniorów,
- diagnoza powinna być pogłębiona, pochodząca bezpośrednio od seniorek/seniorów,
- w tworzeniu programu powinny/i uczestniczyć seniorki/seniorzy,
- diagnoza powinna uwzględniać nie tylko wiek, ale również płeć, konkretną sytuację ekonomiczną, jakość życia, wymiar geograficzny,
- dla seniorek i seniorów z Dzielnicy Nowa Huta oferta jest skromna,
- brakuje kwestii bezpieczeństwa /przemoc w rodzinach i poza/,
- bariery kulturowe, architektoniczne, infrastrukturalne są problemem aktywizacji seniorek/seniorów,
- brakuje programów integracji pokoleniowej,
- brakuje kampanii informacyjno-promocyjnej dla osób starszych dot. dyskryminacji /np. edukacja seksualna dla seniorek/seniorów/,
- brakuje wskaźników do monitorowania i ewaluacji programu.

Elżbieta Kois-Żurek zwróciła uwagę, że w ramach wspierania działań mających na celu integrację międzypokoleniową Miasto realizuje konkurs na projekty międzypokoleniowe pn. „Działajmy razem”. Celem konkursu jest integracja uczniów i osób starszych oraz promocja najciekawszych uczniowskich przedsięwzięć realizowanych we współpracy z osobami powyżej 60 roku życia. Projekt realizowanych w ramach PASiLOS. Ponadto organizowane są otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych promujące integrację międzypokoleniową.

Tomasz Janowski zapytał kto jest koordynatorem Strategii Krakowa, jak zmiany wpływają na programy sektorowe, które z reguły są wieloletnie.

Elżbieta Kois-Żurek poinformowała, że w przypadku zmian, programy sektorowe również są aktualizowane, programy sektorowe mają swoich odrębnych koordynatorów, są to merytoryczne wydziały/biura/jednostki miejskie.

Mateusz Płoskonka podkreślił, że zmiany są dokonywane w trybie procesu konsultacji społecznych.

Justyna Krawczyk zaproponowała, aby rozwinąć komunikację z seniorkami/seniorami, której brakuje w programie.

Barbara Zając zwróciła uwagę, że osoby starsze są grupą do której najtrudniej dotrzeć i wskazane byłyby badania dedykowane dla seniorek/seniorów.

Dominika Kozłowska stwierdziła, że należy uwzględnić w programie:

- odpowiednią reprezentatywność grup,
- strukturę wykształcenia,
- sytuację zdrowotną i ekonomiczną,
- dostęp do usług medycznych,
- z programem należy dotrzeć do seniorek i seniorów wykluczonych.

Elżbieta Kois-Żurek poinformowała, że w nowym programie oferta zostanie zróżnicowana i będzie adekwatna do konkretnej grupy odbiorców. Zwróciła również uwagę, że bogatą ofertę świadczą Centra Aktywności Seniorów zlokalizowane w każdej Dzielnicy. Aktualnie działa 41 CAS-ów.

Bożena Jawień-Rościszewska zwróciła uwagę na brak dostępności do usług medycznych np. w gabinetach ginekologicznych brakuje foteli dostosowanych do starszych pacjentek, brakuje również edukacji dot. starości.

Aleksandra Suława stwierdziła, że większą uwagę należy zwrócić na wolontariat seniorski, zaangażowanie seniorów przy festiwalach np. Festiwal Miłosza i Konrada. Zapytała jakie są proporcje jeśli chodzi o dotarcie z ofertą programu do osób starszych poprzez internet a informatory.

Elżbieta Kois-Żurek poinformowała, że z informacją do seniorek/seniorów docieramy poprzez:

- miejską stronę internetową „Kraków dla seniora”,
- informator krakowskiego seniora,
- ulotki, gazetki dzielnicowe, karnet,
- niestety nie posiadamy danych dot. liczby odbiorców,
- mamy świadomość, że brakuje informacji dot. programów profilaktycznych.

Nina Gabryś podniosła następujące kwestie /również korzystała z Gdańskiego Programu Seniorskiego/:

- brakuje aktywizacji osób starszych, brak ofert pracy,
- widoczne bariery komunikacyjne – 32% osób starszych doświadcza dyskryminacji w komunikacji miejskiej np. problemy z dojazdem/powrotem na wydarzenia kulturalne,
- oferta CAS-ów jest ograniczona, zakres tematyczny dość zamknięty,
- brakuje w CAS-ach np. klubów tematycznych/kulturalnych.
- w przypadku akcji „Miejsce przyjazne seniorom” brakuje informacji za co dany podmiot jest wyróżniony.

Elżbieta Kois-Żurek wyjaśniła:

- zachęcamy seniorów do udziału w Budżecie Obywatelskim,
- Program „Działajmy Razem” mający na celu integrację międzypokoleniową powinien zostać bardziej rozpowszechniony, wskazane działanie na większą skalę, bez zbędnych formalności,
- CAS-y odpowiadają na potrzeby seniorek i seniorów,
- zainteresowani ofertą CAS-ów zgłaszają chęć udziału np. w warsztatach z gotowania, zajęciach gimnastycznych, zajęciach komputerowych, zajęciach nauki j. obcego,
- ofertę CAS-ów należałoby rozszerzyć.

Mateusz Płoskonka dodał, że powstawanie CAS-ów było długotrwałym procesem, związanym z przekształcaniem i budowaniem aktywności seniorek i seniorów. Ewaluacja programu będzie

odpowiedzią czy oferta skierowana do osób starszych jest odpowiednia, jak ją wzbogacić, o jakie działania poszerzyć.

Agata Teutsch zaproponowała, aby do klauzul społecznych dodać wiek.

Barbara Zając zaproponowała, aby przy realizacji konkursu „Miejsce przyjazne seniorom” skorzystać z dobrej praktyki stosowanej w akcji „Kultura dostępna”. W tej akcji dostępny jest szczegółowy opis za co podmiot jest nagrodzony.

Agata Teutsch zapytała o wsparcie psychologiczne dla senierek i seniorów – kwestia poczucia osamotnienia osób starszych.

Elżbieta Kois-Żurek zapewniła, że takie wsparcie osoby starsze również otrzymują w ramach CAS-ów.

Katarzyna Kadela podkreśliła, że istotną rolę odgrywa zarządzanie w sąsiedztwie, budowanie więzi sąsiedzkich, integracja społeczności lokalnej. Ważne są więzi nieformalne.

Dominika Kozłowska zwróciła uwagę, na działające w Gdańsku „Mikro fundusze podwórkowe”.

Elżbieta Kois-Żurek poinformowała, że jest realizowana „Inicjatywa lokalna”, która się sprawdza.

Katarzyna Kadela dodała, że działają również programy rewitalizacji, np. ogródki sąsiedzkie /Miasto daje materiały, a mieszkańcy sami „coś” robią/.

Mateusz Płoskonka oznajmił, że w ramach inicjatywy lokalnej zorganizowano piknik osiedlowy np. na os. Zielonym, poza tym działają ROD-y /Rodzinne Ogródki Działkowe/.

Tomasz Janowski podkreślił:

- należy uwzględnić dodatkowy wymiar związany z pustoszeniem dzielnic, starsi ludzie zostają sami,
- musimy reagować na rzeczywistość – „senior jest zasobem”,
- proces starzenia się społeczeństwa jest nieuchronny, wszyscy w nim uczestniczymy, dotyczy nas wszystkich,
- musimy zmieniać rzeczywistość, a nie godzić się z nią,
- korzystać z doświadczeń innych miast np. Barcelona /sprawy mieszkaniowe/,
- program senioralny prognozuje rzeczywistość, jest bazą dla innych programów sektorowych i wyznacza dla nich kierunek.

Rada wypracowała wstępne rekomendacje, które należy uwzględnić w PASiIOS:

1) Prognoza:

- nowe przestrzenie np. Wesoła ?,
- polityka mieszkaniowa;

2) Pogłębiona bardziej diagnoza sytuacji:

- ujęcie dyskryminacji krzyżowej,
- analiza czynników takich jak: wykształcenie, sytuacja ekonomiczna, płeć,
- tryb partycypacyjny,
- rozróżnienie 60+/90+,
- wymiar geograficzny /rozróżnienie sytuacji pomiędzy dzielnicami np. Nowa Huta – brak uniwersytetu,
- zaadresowanie kwestii osamotnienia;

3) Komunikacja z seniorami/kami (narzędzia?):

- informacja co jest/czego nie ma względem dostępności transportu/infrastruktury,
- informacja na stronach instytucji nagrodzonych statusem „Miejsca przyjaznego seniorom” co do możliwości/oferty,
- szersza promocja programów wymiany międzypokoleniowej;

4) Propozycje poszerzenia programu:

- bariery aktywizacji: bezpieczeństwo, kultura, infrastruktura,
- ewaluacja i monitoring,
- kwestia pracy/aktywizacji zawodowej,
- klauzule antydyskryminacyjne poszerzone o wiek,

- współpraca międzywydziałowa: KBF/biblioteki/ZZM,
- programy dla seniorów, którzy chcą realizować własne projekty,
- budowanie więzi sąsiedzkich/nowe zagrożenia,
- barometr ?.

Ustalono, że Rada nad rekomendacjami będzie pracowała na kolejnym posiedzeniu.

Ad. 6 Omówienie organizacji przedsięwzięcia pn. Tramwaj Równości zaplanowanego w ramach Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka.

Przewodnicząca Rady przedstawiła plany związane z organizacją przedsięwzięcia:

- przejazd symbolicznego Tramwaju Równości zaplanowano na 10 grudnia w Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka,
- podczas przejazdu możemy zaproponować „Żywą bibliotekę”: pomysł wzorowany na <http://zywabibliotekapolska.pl/> - bezpieczna przestrzeń rozmowy z osobami, które reprezentują różne grupy, które dotyka dyskryminacja, umożliwiającą budowanie poczucia zrozumienia, akceptacji i szacunku,
- wystawienie ulotek/ książek/ broszur przygotowanych przez Miasto i prezentacja organizacji pozarządowych, których działalność dot. praw człowieka, dyskryminacji, etc.
- jeśli będzie możliwość to wzbogacenie oferty o muzykę/wystawę różnych prac/zdjęć,
- pod Urzędem – przesiadka np. godz. 18.30 Debata w UMK: “Miasto jest od chodników. Od chodników, po których chodzą ludzie. Samorząd - nowa płaszczyzna walki o prawa człowieka”,
- skład gości: do określenia,
- trasa do ustalenia /propozycja uwzględnienie Nowej Huty w rozkładzie jazdy/, tramwaj dostosowany do osób z niepełnosprawnościami, godziny kursowania również do ustalenia,
- aktualnie trwają rozmowy z MPK o pozyskanie tramwaju.

Członkinie i członkowie Rady zaproponowali:

- poprowadzić w trakcie kursu streaming na żywo,
- zrobić audiodeskrypcję trasy,
- przystanki nazwać np. wartościami Rady,
- przygotować propozycje dla dzieci np. Wioski Dziecięcej.

Ad. 7 Sprawy bieżące, wnioski.

Przewodnicząca Rady zapromowała stronę Rady na Facebook-u.

Poinformowała o zaproszeniu Federacji Znaki Równości i konieczności ustalenia składu reprezentacji Rady i terminu wizyty.

Ad. 8 Zamknięcie obrad.

Nina Gabryś podziękowała za spotkanie i udział w Radzie ds. Równego Traktowania, następnie zamknęła obrady posiedzenia Rady.

Nina Gabryś
Przewodnicząca RRT

Protokół sporządziła:

Małgorzata Król-Siemionkiewicz

Referat ds. Wielokulturowości i Projektów Społecznych

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Urząd Miasta Krakowa

Kraków, dnia 8 października 2019 r.

Załączniki:

1. Lista obecności.